

Dimensió 2. El Sistema de Serveis Socials.

En aquesta dimensió s'analitza el sistema de serveis socials, a partir de dades sobre les persones usuàries i els professionals que hi treballen imputats al Pla de Prestacions Bàsiques des de l'any 2001-2015. A partir de l'any 2016 les dades s'extrauen de la Justificació del Conveni de Finançament dels Serveis Comunitaris Bàsics. També s'analitzen serveis socials especialitzats, orientats a la dependència de les persones majors. Aquesta dimensió es divideix en tres blocs per exposar els resultats de la seva anàlisi estadística.

En el **Bloc I**, es presenten les Unitats de Treball Social (UTS) en relació amb la població total. S'entén per UTS tota unitat administrativa i territorial que té com a funció primordial l'atenció directa als ciutadans en el seu accés als Serveis Socials i és el nivell més elemental de l'estructura pública dels Serveis Socials. En aquest mateix bloc, també es fa referència als professionals dels Serveis Comunitaris Bàsics, segons el seu perfil, és a dir segons el treball que realitzen, i per illes.

En el **Bloc II**, es parla del nombre de persones usuàries dels Serveis Comunitaris Bàsics, és a dir totes aquelles persones que han rebut algun tipus d'atenció, servei i/o prestació social.

A més, l'apartat inclou el detall d'aquests serveis com ara: Servei d'Ajuda a Domicili, Serveis d'Orientació i informació, Suport a la Convivència, Servei d'Allotjament Alternatiu i Servei de Prevenció i Inserció.

El **Bloc III**, parla dels serveis socials especialitzats, com són les residències, els centres de dia i els habitatges tutelats. Concretament fa referència al nombre de places i al nombre de centres, així com també a la titularitat de cadascun d'ells.

Bloc I. Professionals dels Serveis Comunitaris Bàsics.

Unitat de Treball Social (UTS), aquests fan referència a les unitats administratives i territorials que proporcionen una atenció directa als ciutadans en el seu accés als Serveis Socials. L'any 2016 les Illes Balears comptava amb un total de 101 UTS, fet que significava una cobertura mitjana d'una UTS per cada 10.962,57 persones.

A Mallorca, actualment hi ha 85 UTS (1 per a cada 10.134,47 habitants). A Menorca, tenim 8 UTS (1 per a cada 11.450,13 habitants), a Eivissa és on la cobertura és més baixa ja que hi ha 7 UTS per a cada 20.295 habitants, i finalment, Formentera que amb una UTS dona cobertura als 12.124 habitants residents a l'illa.

Els **professionals dels serveis comunitaris bàsics**, s'analitzen segons el seu perfil.

El nombre total de professionals, remunta, en 254 llocs de feina més, en relació a l'any 2015 i es situa a nivells de 2006, lluny encara dels anys anteriors a la crisi econòmica. Per illes, totes guanyen professionals. Mallorca, en guanya 217; Menorca, creix en 11 i Eivissa i Formentera, ho fan en 12 a cada illa.

Per categories professionals, dir que l'any 2016, es comptabilitzen un total de 1017 treballadors, amb una presència important d'auxiliars i treballadors/es de la llar (26,94 %), s'ha de destacar que a partir de l'any 2010 aquest col·lectiu de professionals ha experimentat un decreixement progressiu, situant-se a nivells de l'any 2004. Els i les treballadors/es socials, són el segon grup amb major nombre de professionals als serveis socials comunitaris bàsics amb 239 professionals; respecte a l'any passat hi ha 13 treballadors/es socials més, un 12,6 % més que el 2015.

Les diferències, segons categoria professional per illes són remarcables; així per exemple, a Menorca destaca el pes d'auxiliars de la llar i/o treballadora familiar (31,34 %). A Eivissa, destaca la presència dels Treballadors –es socials que es situen en el 27,37 % sobre el conjunt de professionals.

Bloc II. Persones usuàries dels Serveis Socials Comunitaris Bàsics.

El nombre de **persones usuàries dels Serveis Comunitaris Bàsics**, al llarg de 2016, ha augmentat en 30.948 persones respecte a 2015.

Enguany 112.164 persones, han estat usuàries del serveis socials municipals (un 38,10% més que l'any 2015).

Posant aquestes dades en relació amb la població, s'observa que un 10,13 % de la població fou usuària dels Serveis Socials Comunitaris Bàsics. Per illes, Mallorca presenta la major incidència amb el 10,90 %, seguida d'Eivissa (8,45%), Mallorca (6,14 %), i, Formentera amb el 5,20 %.

- El **Servei públic d'Ajuda a Domicili**, fa referència a les tasques realitzades en el domicili de la persona destinatària per professionals qualificats i degudament supervisats. La població usuària majoritària d'aquest servei són les persones majors de 65 anys.
S'observa com el número de persones usuàries a les Illes Balears i a cada una de les illes en concret és constant al llarg de tot el període analitzat, tot i algunes oscil·lacions, les més acusades els anys 2010 i 2013. Enguany han rebut aquest servei 10.041 persones (1.142 persones menys que l'any 2015).
- El **Servei d'Informació i Orientació** pretén respondre a les necessitats d'informació de la població a fi i efecte de facilitar l'accés i ús dels recursos socials i prevenir les desigualtats. Les persones usuàries d'aquest servei augmenten a les Illes Balears entre l'any 2007 (65.712) i l'any 2008 (68.345), és a partir de 2009 quan es comença a registrar una disminució constant, tot i que es dona un repunt important l'any 2013 i l'any 2014. En els darrers dos anys, s'observa una oscil·lació a la baixa l'any 2015 i a l'alta durant el 2016, arribant a les 28.954 persones usuàries (3.808 persones més que l'any 2015).
- S'anomena **Suport a la Convivència** la prestació d'una sèrie d'atencions a famílies en el domicili quan aquestes es troben en situacions en les quals no els és possible la realització de les seves activitats quotidianes, o en situacions de conflicte psicofamiliar. El nombre total de persones usuàries d'aquest servei ha augmentat des de l'any 2007 fins a l'any 2010 a les Illes Balears tant en termes absoluts -ha passat de 9.220 persones usuàries (2007) a 22.429 (2010)- com en termes relatius. A partir de l'any 2011, comença a experimentar un descens que es manté al llarg de 2012, repuntant l'any 2013 i 2014

(sobretot a Mallorca). En els darrers dos anys s'observa un decreixement i s'assoleix la xifra de 23.482 persones usuàries d'aquesta prestació. Cal destacar que a Menorca només es registren 3 usuaris donat que els usuaris del Servei de Suport a la Convivència estan comptabilitzats dins el Servei d'Ajuda a Domicili.

- El **Servei d'Allotjament Alternatiu**, es tracta d'una prestació que pretén donar resposta a la necessitat de totes les persones de disposar d'un espai digne on allotjar-se i on desenvolupar els aspectes més elementals de la convivència social. L'any 2016 el total de persones usuàries a les Illes Balears era de 1.001, xifra que mostra un descens de 424 persones respecte l'any passat.
- El **Servei de Prevenció i Inserció**, es refereix a intervencions realitzades per equips professionals, dirigides a persones i col·lectius en situació de risc o marginació social, amb l'objecte de prevenir l'exclusió i, en el seu cas, aconseguir la reinserció familiar i social. Aquest servei, durant els anys 2010 i 2011 va augmentar la demanda fins arribar a la xifra de 34.555 persones usuàries, enguany el nombre de persones usuàries s'ha situat en 14.168, el que en termes relatius suposa un descens de 3.145 persones, en relació al 2015.

Bloc III. Centres de dia, Centres residencials i altres Serveis Comunitaris Bàsics

Els **Centres residencials per a persones grans** són serveis destinats a l'allotjament temporal o permanent, amb serveis i programes d'intervenció adequats a les necessitats de les persones objecte d'atenció, dirigida a la consecució d'una millor qualitat de vida i a la promoció de la seva autonomia personal. Es poden diferenciar els centres residencials segons la seva gestió en centre de *gestió pública* o de *gestió privada*.

L'any 2016, a les illes Balears es comptabilitzen un total de 60 centres residencials amb un total de 5.392 places. A Formentera no existeixen centres residencials.

Places conveniades per a persones en situació de dependència;

En l'actualitat, hi ha **36 centres residencials** que tenen places concertades amb l'administració, el que suposa un total de 2.361 places.

El nombre de **centres d'estades diürnes**, que tenen places concertades amb l'administració és de 57, el que suposa un total de 723 places. La majoria d'aquests centres (41) es troben a l'illa de Mallorca, 12 són de Menorca, 4 d'Eivissa i 1 a Formentera.